

(Nicolae Gărdescu) trebuia să aibă în spectacol o anumită greutate, pentru a ne convinge asupra caracterului său nefast. Interpretul a adoptat însă, pe alocuri, o manieră de tratare facilă a personajului, ceea ce a dus, în parte, la pierderea marii lui semnificații.

Atenuarea caracteristicilor pregnante ale elementelor pozitive și ale unor „eroi” negativi — foarte marcate în textul maiakovskian — a dus în spectacol la o oarecare tocire a ascuțimilor puternicului conflict din „Ploșnița”.

Regizorul artistic nu și-a oprit, din păcate, suficient atenția asupra unor cuvinte deosebit de interesante, pronunțate în „Ploșnița” de Președinte: „...noi nu avem

nimic împotriva spectacolelor care, fiind ferece ca aspect exterior, ascund... o adâncă gândire științifică”.

Din pricină că „gândirea științifică” a autorului n-a fost descoperită destul de profund, admirabila inițiativă a teatrului radiofonic de a face cunoscută publicului nostru dramaturgia maiakovskiană n-a însemnat, de data aceasta, o izbândă deplină. Pe baza unei munci aplicate însă și a unor premise existente în forma actuală a emisiunii, sîntem încredințați că slujitorii teatrului la microfon pot să ne ofere în curînd o versiune îmbunătățită a „Ploșniței”, care să păstreze toate valențele excepționale ale piesei lui Maiakovski.

H. DEL.

clar...

PROBLEMA CONSTRUCȚIEI DRAMATICE — Că între planul comic și planul grav al dramei nu există legătură organică se poate vedea dintr-un simplu exemplu. Finalul piesei se consumă precipitat în tabloul al III-lea: publicul înțelegînd acest lucru, s-a precipitat, la rîndul lui, la garderobă. Stupoare! Mai este un tablou, lung, ocupat în proporție de cincizeci la sută de un quiproquo lipsit de orice legătură cu subiectul piesei și care îndepărtează fără nici un rost, finalul. Nu mă pot îndoi că ceea ce l-a determinat pe autor să adauge acest tablou a fost intercalarea intermediului comic, căci dacă el a urmărit să ne dea o apoteoză a spiritului militar de sacrificiu, atunci trebuia să lucreze asupra acestei intenții mai îndelung. Așa cum e, finalul e lipsit de grandoare și nici nu e de mirare, căci opera lui Tăutu înclină mai mult spre sentimental și duios, decît spre pateticul solemn.

(Radu Popescu, în *cronica la „Zbor de noapte”* — Teatrul Armatei. „Contemporanul”, nr. 491 din 2.III.1956).

ANALIZA SPECTACOLULUI — „Nora” este interpretată la Studioul actorului de film „C. Nottara” de un grup de actori tineri. Regia aparține și ea unui tinăr (D. D. Neleanu). Nu este un spectacol de „creații” actricești care să sugrume înțelesurile întregi ale dramei. În trecut, pe scenele noastre, Ibsen era, deseori, jucat pentru ambiția realizării unui excelent Rank,

unei admirabile Hedda Gabler, unui emoționant Oswald etc. La Studioul „Nottara” se joacă însă, în primul rînd, piesa lui Ibsen, pentru ceea ce aduce ea prețios, iar vechile tipicuri de interpretare ale unor actori sînt, în general, înfrînte. Regia n-a apăsător nici un moment pe acordurile melodramatice ale piesei, interesînd eforturile actorilor în deslușirea dezbaterii ideologice care stă în miezul conflictului.

Discreția și firescul cu care evoluează în scenă personajele încărcate de dramatism, pregătesc cu savantă meticulozitate scenele de aprigă dispută între Nora și Helmer. În realizarea Norei, actrița Corina Constantinescu, cit și regia nu au marcat însă etapele succesive ale „deșteptării” eroinei pînă pe pragul ultimei scene. De aceea, trecerea interpretei de la ușurința „veveriței” la adîncă sobrietate a Norei în final apare bruscă și surprinzătoare. Corina Constantinescu a găsit adeseori drumul spre sufletul Norei, dar n-a dăruit îndeajuns farmec personajului în primele acte ale piesei. În scena plecării, interpreta Norei a realizat însă o emoționantă trăire a acestui moment decisiv pentru eroină. Aci, actrița și-a regăsit pe deplin posibilitățile puse la grea încercare în restul spectacolului.

(Vicu Mindra, în *cronica la „Nora”* — Studioul „C. Nottara”. „Gazeta Literară”, nr. 101 din 16.II.1956).

ATENȚIE PENTRU SCENOGRAFIE —

În ceea ce privește decorurile, cel mai nimerit este acela al actului I, atît în ansamblu cît și în amănunt. Nu același lucru se poate spune despre decorul actului al II-lea (interiorul chiaburului Eftimie). Pretențiile citadine ale chiaburului au reușit să se exteriorizeze în mobilier, dar tablourile (în ulei) te fac să-l bănuiești pe Eftimie un amator de pictură, ceea ce e inadecvat. Mai reușit decît de-

corul actului al II-lea este acel al actului III. deși și aici se poate observa aplecarea spre idilism și eclectism în materie de scenografie. Decorurile reușesc însă să sugereze atmosfera festivă, cadrul sărbătoresc în care se sfârșește piesa.

(Traian Liviu Birăescu și Maria Nicoră în *cronica la „Împărăția lui Machidon” de T. Vornic și I. Postelnicu — Teatrul de Stat, Timișoara. „Scrisul bândărean”, nr. 1, 1956).*

...obscur

NICI O DILEMĂ... DE STIL? — Pentru marele „boss” Anthoni Starkwater ca și pentru ginerele său, Thomas Chalmers nu există nici o dilemă între dezonorarea propriei fiice (respectiv soții) acuzată de a fi sustras documente compromițătoare pentru familie, cu scopul de a le remite unui om cinstit pe care ea îl iubește și care vrea să le aducă în fața Congresului, și interesul de a camufla caracterul banditeșc al „afacerilor” care i-au asigurat marea sa influență politică. Ei fac caz de pretinsa imoralitate a femeii care, măritată cu sila, datorită unor calcule politice, simte o atracție sinceră și firească față de un om plin de curaj și de onoare, senatorul socialist Nawkes neîmpăcatul lor adversar politic.

(Radu Naumescu, în *cronica la „Jaful” de Jack London — Teatrul de Stat, Birlad. „Flacăra Iașului”, nr. 2970 din 14.III.1956).*

IN ORICE CAZ... — Regia (tov. J. Voinescu) a înțeles în general atît tema, cît și ideea piesei, dar, pare-se furată de

rezolvarea unor efecte dramatice secundare, a neglijat sublinierea conținutului de idei al piesei. Astfel, în prima parte a piesei, atmosfera nu e suficient de bine redată. Bătrînul Goujon o spune singur: „Noi nu mai așteptăm nimic de la viață” și mai apoi „trăim aici ca huhurezii și ne măcinăm sufletele”, iar Pierre va adăuga: „izolați în ținutul ăsta al morții”. Trebuie reliefată această sumbră concepție de viață la care sînt condamnați acești oameni de către „bandiți și asasinii” care-i stăpînesc.

În felul acesta, contrastul dintre cele două fragmente ale piesei devenea mai accentuat. În orice caz, spectatorul a înțeles piesa și și-a însușit sensurile ei educative.

(N. Irimescu și Fl. Lăzărescu, în *cronica dramatică la „Oaspețele din faptul serii” — Teatrul de Stat, Petroșani. „Steagul Roșu” (Petroșani), nr. 2012, din 15.III.1956).*

MARELE SATIRIC DANTE... — ...mariei satirice ai lumii, de la Aristofan, Dante Alighieri sau Cervantes, pînă la Saltikov-Scedrin, Gogol sau Caragiale.

(M. Ghimpu, în *cronica la „Se caută urgent un Shakespeare” de Heinric Kipphardt — Teatrul C.F.R.-Giulești — „Steagul Roșu” București, nr. 576 din 5.II.1956).*

PENTRUCĂ, ORICUM... DE PILDĂ... — Regizorul Anatol l-a învățat pe actorul Anatol să vorbească. Dar, cum am afirmat deja, e evidentă o prea mare cheltuială de gesturi. I-am cere să fie mai „englez”, pentru că, oricum, un original englez se deosebește de unul meridional, de pildă.

(A. Gurghianu, în *cronica la „Pygmalion” — Teatrul Național Cluj. „Steaua”, nr. 2/1956).*

Nota redacției: Orice exprimare, orice formulare în cuvinte a ideii este, într-un fel, reproducerea vechiului „fiat lux!” De cele mai multe ori, „se face lumină” și atunci totul devine clar: lucrurile se limpezesc în suprafață și adîncime. Alteori însă, raza aruncată nu izbutește să dezvăluie decît contururi vagi, lăsînd în umbră simburile lucrurilor: atunci totul plutește în obscur. Fără nici o intenție de a iniția o vinătoare de „umbre”, socotim oportun — pentru îmbunătățirea calitativă a criticii dramatice — să arătăm, comparativ, valorile și unele carențe ale cronicilor apărute în presă.

În sensul acesta, redacția nu-și asumă nici un fel de răspundere pentru textele obscure, meritul lor aparținînd exclusiv autorilor și publicațiilor respective; dimpotrivă, își dă adeziunea și aplaudă textele clare, virtuțile lor aparținînd de asemenea celor care le promovează și iscălesc. Aparțin însă redacției sublinierile de rigoare.